5

DEPARTMENT OF EDUCATION

Sagutang Papel ng Pagkatuto sa Araling Panlipunan

Kuwarter 1

Aralin

8

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Sagutang Papel ng Pagkatuto sa Araling Panlipunan Baitang 5
Kuwarter 1: Aralin 8
(Linggo 8)
TP 2024-2025

Ang kagamitang panturong ito ay eksklusibo sa mga gurong kalahok para paunang pagpapatupad o implementasyon ng MATATAG K-10 na kurikulum sa taong panuruang 2024-2025. Layunin nitong mailahad ang nilalaman ng kurikulum, pamantayan, at mga kasanayang dapat malinang sa mga aralin. Ang anomang walang pahintulot na pagpapalathala, pamamahagi, pagmomodipika, at paggamit ay mahigpit na ipinagbabawal at may karampatang legal na katumbas na aksiyon.

Ang mga nahiram na nilalaman na kasama sa materyales na ito ay pag-aari ng mga may karapatang-sipi. Ginawa ang lahat upang malaman ang pinagmulan at makahingi ng permiso na magamit ang mga ito mula sa nagmamay-ari ng karapatang-sipi. Ang mga tagapaglathala at pangkat ng tagabuo ay walang anomang karapatan sa pagmamay-ari para sa mga ito.

Mga Tagabuo

Manunulat:

- Hannah A. Coronel (Santiago A. De Guzman Elementary School)

Mga Tagasuri:

- Marivic M. Pimentel, Ph.D. (Philippine Normal University – Manila)

Mga Tagapamahala

Philippine Normal University
Research Center for Teacher Quality
SiMERR National Research Centre

Ang bawat pag-iingat ay ginawa upang masigurado ang katiyakan ng mga impormasyong nakapaloob sa materyales na ito. Para sa mga katanungan o fidbak, maaaring sumulat o tumawag sa Tanggapan ng Direktor ng *Bureau of Learning Resources* sa mga numero ng telepono (02) 8634-1072 and 8631-6922 o mag-email sa blr.od@deped.gov.ph

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #1: Balik-Aral**

II. **Mga Layunin:** Natutukoy ang mga produktong pangkalakalan ng mga sinaunang lipunang
Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**
- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Isulat sa tamang hugis ang mga produktong ikinakalakal ng ating mga ninuno noon.

Kalakalang Panloob
1.
2.
3.
4.
5.

Palay
Kasangkapang gawa sa metal
Kopra
Timbangan
Troso
Isda
Kristal
Niyog
Tanso
Seramika

Kalakalang Panlabas
1.
2.
3.
4.
5.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #2: Buuhin Mo Ako**

II. **Mga Layunin:** Nasusuri ang kabuhayan ng sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Punan ang kahon ng nawawalang letra upang mabuo ang hinihinging salita
sa bawat bilang.

1. Tawag sa Sistema ng pagpapalitan ng produkto.

B		R		E	

2. Malimit ito ngayong mangyari sa kabundukan at nagiging sanhi ng malawakang pagputol at pagsunog ng mga punngkahoy sa kagubatan

S			S	H		N		B		R	N

3. Gumagamit ng habihang gawa sa kahoy sa paghabi ng tela gamit ang sinamay mula sa abaka

	A	G		A			B	I

4. Tawag ng mga Bisaya sa nanguna sa mga panrelihiyong ritwal.

B			A	Y		A	N

5. Tawag naman ng mga Tagalog sa nanguna sa mga panrelihiyong ritwal.

	A	T		L		N		N

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #3: Kabuhayan Natin**

II. **Mga Layunin:** Nasusuri ang kabuhayan ng Sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Gumawa sa inyong papel ng talahanayan katulad ng makikita sa ibaba. Isulat ang mga kabuhayan ng mga sinaunang Pilipino, mga pamamaraan at kagamitan at ang mga produkto o gawang yari sa partikular na kabuhayan.

Kabuhayan	Pamamaraan/ Teknolohiya/Kagamitan	Produkto/Gawang Yari
Hal. Pagmimina o placer mining	pagmimina sa batis gamit ang kahoy na kawali at kahoy na batya.	ginto o makagawa ng mga kagamitan na yari sa ginto
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #4: Proud Ako Rito!**

II. **Mga Layunin:** Nasusuri ang kabuhayan ng sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Ipakita na ipinagmamalaki mo ang kabuhayan ng sinaunang Pilipino. Pumili

ng isang gawain ayon sa iyong interes. Sundin ang pamantayan sa ibaba para sa gawaing ito.

☐ Bumuo ng isang poster na nagpapakita ng mga natatanging katangian at kabuhayan ng mga Pilipino noon gamit ang mga angkop na letra, larawan, at kulay. Ibahagi ito sa klase.

☐ Bumuo ng tula na nagpapakita sa kahusayan at kasipagan ng ating mga ninuno sa kanilang mga hanapbuhay. Bigkasin ito sa harap ng klase.

☐ Bumuo ng maikling pagtatanghal na nagtataglay ng angkop na dayalogo at galaw tungkol sa kahalagahan ng kabuhayan na siyang ikinabubuhay ng mga Pilipino noon. Maaaring makipangkat sa iyong mga kaklase o maghanap ng kapareha. Itanghal ito sa klase.

Pamantayan	**Laang Puntos**	**Aking Puntos**
Mamamalas sa nabuong gawain ang pagmamalaki sa lipunan at kabuhayan ng sinaunang Pilipino	5	
Wasto ang mga impormasyong naipapakita tungkol sa lipunan at kabuhayan ng sinaunang Pilipino	5	
Malikhain, mabisa at tunay na nakakaakit sa atensiyon ng mga kamag-aral.	5	
Kabuoang Puntos	15	

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #5: Kapareha Ko, Hanapin Mo!**

II. **Mga Layunin:** Nasusuri ang kabuhayan ng Sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Pagtambalin ang mga hanapbuhay (Hanay A) sa pamamaraan o kagamitan na ginagamit sa hanapbuhay (Hanay B). Isulat ang titik sa patlang.

Hanay A	**Hanay B**
1. Pangangaso	a. malawakang pagputol at pagsunog ng mga punngkahoy sa kagubatan bago tamnan
2. Pagkakaingin o Slash and Burn	b. isang proseso at ang mga produkto ng paghuhubog ng sisidlan at ibang bagay na may putik o luwad
3. Pangingisda	c. Gumagamit sila ng bitag o patibong, tulad ng mga hukay upang makahuli ng malalaking hayop
4. Pagpapalayok	d. Gumagamit ng habihang gawa sa kahoy sa paghabi ng tela gamit ang sinamay mula sa abaka
5. Paghahabi	e. Lambat, bingwit, basket at lason ang mga pangunahing kagamitan sa pangingisda.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #6: Hagdan Ng Pagpapahalaga**

II. **Mga Layunin:** Nasusuri ang kabuhayan ng Sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- Kwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Batay sa napag-aralang aralin, ano-anong magagandang katangian ng ating mga ninuno ang nais mong tularan. Pumili ng lima at ihanay ito ayon sa iyong pagpapahalaga. Ilagay sa mga hagdan at ipaliwanag kung bakit ito ang iyong napili.

- o mapagmahal sa kalikasan
- o masipag
- o matiyaga
- o malikhain
- o matapat
- o mapagkakatiwalaan
- o mapamaraan
- o matapang

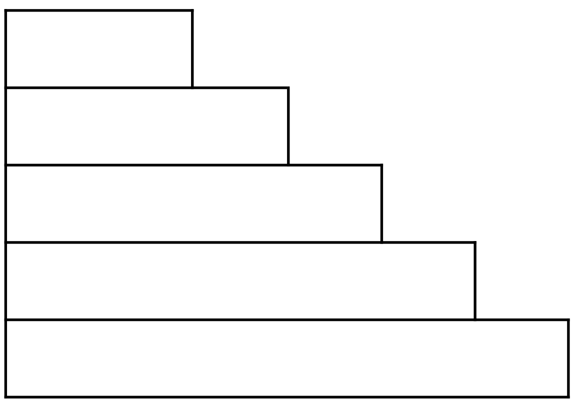

Ito ang aking napili dahil

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #7: *I-React* Mo**

II. **Mga Layunin:** Napahahalagahan ang ginampanan ng kababaihan sa pagbuo ng kalinangan ng sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**
- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Batay sa iyong natutunan sa aralin, tukuyin kung ang isinasaad sa pangungusap ay nagpapakita ng katangian o karapatan ng mga kababaihan sa sinaunang lipunan, i-react o iguhit ang 😊 at iguhit naman ang ☹ kung ito ay hindi.

_______1. Kababaihan ang nagsilbing mga espirituwal na pinuno sa sinaunang Pilipino.

_______2. Ang kababaihan ang nagsisilbing hukoman sa mga may sala.

_______3. Naging papel din ng kababaihan sa sinaunang lipunang Pilipino ang pangangalaga at pag-iingat sa kultura.

_______4. Kababaihan ang nagsilbing mga espirituwal na pinuno sa sinaunang Pilipino.

_______5. Pinangangasiwaan ng mga kababaihan ang mga mandirigmang magtatanggol sa kanilang pamayanan.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #8:** ***Double-Bubble***

II. **Mga Layunin:** Napahahalagahan ang ginampanan ng kababaihan sa pagbuo ng kalinangan ng sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Gamit ang d*ouble-bubble diagram*, isulat ang mga pagkakaiba at pagkakatulad ng mga kababaihan noon at ngayon.

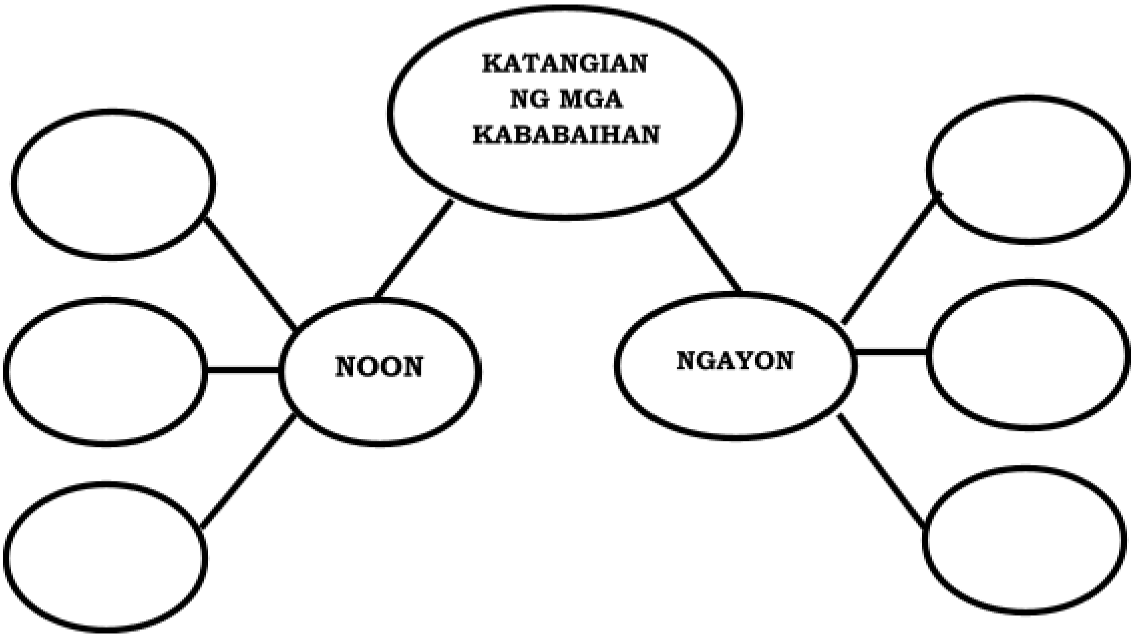

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #9: Pag-Usapan Natin *(Think, Pair, Share)***

II. **Mga Layunin:** Napahahalagahan ang ginampanan ng kababaihan sa pagbuo ng kalinangan ng sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Humanap ng kapera at sagutan ang mga sumusunod na katanungan.

1. Ilarawan ang katangian ng kababaihan sa lipunan noon. Isa-isahin ang mga tungkulinat gawaing kanilang dapat at kayang gawin.

____

____

2. Sang-ayon ka bang dapat paglingkuran muna ang pamilya ng babae bago sila magpakasal ng lalaking iniibig? Bakit?

____

____

3. Masasabi mo bang mataas pa rin ang katayuan at iginagalang pa rin ang kababaihan sa kasalukuyan? Bakit?

____

____

4. Sa mga natalakay, alin ang mas gusto mo, ang mga dating pagpapahalaga sa mga kababaihan o iyong sa kasalukuyan?

____

____

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #10: Ibahagi Ang Natutunan**

II. **Mga Layunin:**

1. Napahahalagahan ang ginampanan ng kababaihan sa pagbuo ng kalinangan ng sinaunang Pilipino
2. Nasusuri ang kabuhayan ng sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:**

Gawain A: Isa-isahan o magbigay ng mga kabuhayan ng ating ninuno sa sinaunang lipunan.

1.
2.
3.
4.
5.

Gawain B: Itataas ang isang kamay kung tama ang pahayag at dalawang kamay naman kung mali.

1. Ang ama ang may karapatang pumili ng pangalan ng anak noon pa mang unang panahon.
2. Ang kalalakihan ay nauunang maglakad kaysa sa kababaihan bilang pagbibigay-galang lalo na sa ama ng tahanan.
3. Ang katayuan ng babaeng Pilipino noong unang panahon ay tunay na mataas.
4. Sa pag-aasawa, kinakailangang magbigay ng dote o bigay-kaya ng pamilya ng lalaki sa babae.
5. Ang panliligaw ngayon ay mas mahirap sa panliligaw noon.

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #11: Pagsusulit**

II. **Mga Layunin:**

1. Napahahalagahan ang ginampanan ng kababaihan sa pagbuo ng kalinangan ng sinaunang Pilipino
2. Nasusuri ang kabuhayan ng sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:**

A. Piliin sa Hanay B ang tinutukoy sa Hanay A. Isulat sa patlang ang titik ng iyong sagot.

Hanay A	**Hanay B**
____ 1. Paraan ng pakikipagkalakalan	a. pagkakaingin
____ 2. Paraan ng pagsasaka kung saan Ang mga puno ay sinusunog upang pagtaniman.	b. pangangaso
____ 3. Sistema ng pagsasaka sa pamamagitan ng pag-aararo.	c. paghahabi
____ 4. Gumagamit ng sibat, pana at patubong sa paghuli ng hayop	d. barter
____ 5. Gumagamit ng back loom weaving	e. paglilinang

B. Lagyan ng tsek **(/)** ang mga kaugaliang ipinakita sa kababaihan noon at ekis **(x)** kung hindi.

_____1. Harana

_____2. Paninilbihan ng lalaki bago ikasal

_____3. Pagbibigay kaya o dote

_____4. Isinasangguni ng ina ang mga dapat gawin ng mga miyembro ng pamilya

_____5. Babae ang nag-iingat ng yaman ng pamilya

SAGUTANG PAPEL NG PAGKATUTO

Asignatura	Araling Panlipunan	**Kuwarter**	1
Bilang ng Aralin	8	**Petsa**	
Pamagat ng Aralin/ Paksa	Pangkapaligiran at Kalidad ng Pamumuhay ng Tao Uri ng Kabuhayan at Kababaihan sa Sinaunang Lipunan		
Pangalan:		**Baitang at Pangkat:**	

I. **Gawain Bilang #12: Takdang Aralin *(Interview)***

II. **Mga Layunin:**

1. Napapahalagahan ang ginampanan ng kababaihan sa pagbuo ng kalinangan ng sinaunang Pilipino
2. Nasusuri ang kabuhayan ng sinaunang Pilipino

III. **Mga Kailangang Materyales:**

- kuwaderno at ballpen

IV. **Panuto:** Pumili ng hanapbuhay sa sinaunang lipunan. Suriin ang pagbabago sa pamamaraan at kagamitan noon at sa kasalukuyan. Kumapanayam ng kilala mong magsasaka o may alam sa ganitong uri ng hanapbuhay.

Hanapbuhay	Noon	Ngayon